A°. 1848.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant; die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is ƒ5 in de drie maanden.

DINGSDAG 7 MAART.

De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels, ƒ1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

N°. TE ZEGELEN 12½ C. GELDERLAND

Engeland's berusting in de februari-revolutie.

—

De verklaring door het Engelsch ministerie in het Parlement afgelegd, »dat Engeland niet in het minste »voornemens was te interveniëren bij »den vorm van regering, welken de »Fransche natie zich zou kiezen, of »zich te mengen in de binnenlandsche »aangelegenheden van Frankrijk," is te regt door de natiën van het vaste land met groote blijdschap vernomen, en als een feit van groot gewigt beschouwd. Engeland heeft hierin weder een nieuw blijk gegeven van die hooge politieke wijsheid en onbekrompen blik, die hare staatsmannen steeds zoo gunstig onderscheidt. Men kon wel is waar eene dusdanige handelwijs van de verlichte en vrijzinnige diplomatie van het Londensche kabinet, vooral na de houding van hetzelve bij de Zwitsersche en Italiaansche aangelegenheden, verwachten; toch verdient zijne handelwijs ten aanzien van dit punt geene mindere bewondering.

Engeland's verklaring is in tweederlei opzigt gewigtig: 1°. ten opzigte van Frankrijk zelve; 2°. ten opzigte van Europa.

Ten opzigte van Frankrijk noemen wij de verklaring van het Engelsche ministerie vooral hierom gewigtig, omdat daardoor de hoogst moeijelijke taak van het provisioneel bestuur zeer verligt wordt. Het provisioneel bestuur verkrijgt er een moreel overwigt, eene soort van legitimiteit door, welke niet anders dan gunstig werken kan. Daarenboven zal het aan het provisioneel bestuur meerder zelfvertrouwen schenken. Zeker, van niet door Engeland tegengewerkt te worden, kan het bestuur met te meer gerustheid, de handelingen der overige Europische mogendheden afwachten en zich geheel wijden aan het bevredigen en de regeneratie des lands. Engeland zal geene interventie van andere mogendheden in de Fransche aangelegenheden buiten haar om toelaten en de andere mogendheden zullen zich tweemalen bedenken, eer zij, tegen den zin van Engeland, zich met de Fransche natie in oorlog begeven, en wel voornamelijk in eenen tijd, dat er onder hare eigene volken zooveel brandstof aanwezig is.

Ook ter gunste van het monarchale principe is, gelooven wij, de handelwijze van Engeland de verstandigste die zij kiezen kon. Indien er in Frankrijk nog stof tot eene nieuwe dynastie aanwezig is, indien er nog eenige kans is, het beginsel van het constitutioneel koningschap uit den schipbreuk te redden, dan kan zulks alleen geschieden, door aan de natie zelve, zonder eenigen dwang of inmenging van buiten, de beslissing over te laten. En men moet niet alleen de natie vrij laten den regeringsvorm te kiezen die voor haar, naar zij meent, meest passend is, maar men moet aan Frankrijk de stellige zekerheid geven, dat zijne beslissing, hoe die ook uitvalle, door Europa als een *fait accompli* op hetwelk niet meer terug te komen is zal worden aangenomen, en geëerbiedigd, en dat men noch openlijk, noch in 't geniep, zal trachten te schokken of in discrediet te brengen.

Indien nu uit die geheel vrije en onbelemmerde beraadslaging der Fransche natie een nieuw koningschap mogt ontspruiten, *dan*, — maar ook dan alléén, — zou men kunnen hopen, het koningschap in Frankrijk populair te zien worden. Alle dwang, alle invloed van buiten, hetzij door geweld, hetzij door overreding, hetzij door corruptie kan niets anders te weeg brengen, dan een schijn-koningschap, zonder kracht, zonder gezag; eene trekkastplant, die in de opene lucht onder de stralen der zon verschroeit of, slechts ten halve levende, op den stam verrot. En er is niets dat eene instelling, al ware zij op zich zelve de voortreffelijkste der wereld, meer demoraliseert, dan wanneer zij zich opdringt aan die haar niet begrijpen of aan hare voortreffelijkheid geen geloof slaan.

Het Fransche volk is naijverig op zijn huisregt en wij prijzen het er om. Het wil zelf zijne eigene zaken redderen en is zeer kitteloorig zoodra het slechts vermoedt dat zijne buren hunne neuzen in zijne huishouding zullen komen steken. Als een jong paard dat ongeduldig op zijn gebit knabbelt en begint te steigeren zoodra men den toom aantrekt, is het voor het Fransche volk reeds reden genoeg iets te verwerpen, zoodra het van buiten af wordt aangepredikt. En geheel ongelijk kunnen wij het niet geven. *Timeo Danaos et dona ferentes*, mag het wel zeggen, wanneer het aan het geschenk denkt, dat de mogendheden het in 1815 bragten, toen zij de BOURBONS in Frankrijk hielpen herstellen.

Wij herhalen het nogmaals, alle tusschenkomst der vreemde diplomatie, hetzij ter gunste van eene bepaalde dynastie, hetzij ter gunste van het monarchaal beginsel, kan slechts strekken, om aan de revolutionairen gewonnen spel te geven, om aan het constitutioneel koningschap, niet alleen in Frankrijk, maar in geheel Europa, den genadeslag toe te brengen.

En in zooverre is reeds het besluit van het Engelsch ministerie voor Europa van groot belang. Engeland heeft nu van hare zijde al gedaan wat zij kon, om aan de Fransche beweging eene vreedzame oplossing te geven en Europa voor burgerkrijg en algemeenen oorlog te bewaren. Doch ook uit een ander oogpunt is het besluit van Engeland voor alle natiën van Europa van groot gewigt. Engeland gaat door op hetzelfde beginsel, waarvan het bij de Zwitsersche en Italiaansche aangelegenheden uitging: *Geene natie heeft regt eenigen dwang uit te oefenen op veranderingen van regeringsvorm of staatsinrigting, welke eene andere natie tot stand gelieft te brengen;* of, anders: *Elke natie heeft regt haar staatshuishouden zoo in te rigten als zij het hebben wil.* Er zal een tijd komen, waarin men verbaasd zal staan, dat eene zoo eenvoudige waarheid ooit in twijfel getrokken heeft kunnen worden; maar niettemin verdient de staat die dezen grondregel het eerst in het wetboek van het Europische staats- en volken-regt deed opnemen, ten volle onzen dank en onze bewondering.

De verlichte handelwijze der Engelsche regering, verdient te meer erkend te worden, daar de regerings-

vorm dien Frankrijk thans gekozen heeft, voor Engeland zeer hinderlijk en lastig kan worden. Ierland is voor Engeland een invretende kanker, eene ophooping van brandbare stoffen, die slechts op eene vonk wachten om in laaije vlammen uit te barsten. En in Engeland zelf is ook reeds genoeg voorraad aanwezig om politieke en sociale revolutiën van te maken. Het zal zeker wel in niemand's hersenen opkomen, bij het Engelsch ministerie eenige de minste overhelling of geneigdheid tot republikeinsche of democratische beginselen te onderstellen. Maar de Engelsche staatsmannen weten, dat vormen die hunnen tijd hebben gehad en ineén zijn gevallen niet weder tot hetzelfde einde te gebruiken zijn; dat men niet regeert met instellingen aan welken niemand gelooft; dat het een ijdel en kinderachtig gedrag is te mokken en te pruilen over hetgeen toch niet te veranderen is en dat men liever al zijne krachten moet inspannen om te redden, wat nog te redden is. Een voorbeeld, dat wij wenschen door alle regeringen en alle natiën te zien navolgen.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 3 *maart*. De koning van Wurtemburg heeft een van zijne ministers naar Frankfort gezonden, om den bondsdag te doen weten, dat in de eerstkomende veertien dagen in het koningrijk Wurtemburg die reformen zouden worden ingevoerd, welke de tijd vereischt, en die men aan het Duitsche land niet langer met regt kan en mag onthouden; dat Z. M. de verwachting koestert, dat de overige staten van het Duitsche vaderland dezelfde maatregelen zullen nemen en tot stand brengen.

De koning werd op 27 februari jl. in den schouwburg te Stuttgart met de levendigste toejuichingen ontvangen.

Keulen, 4 *maart*. Alhier is een oproer uitgebarsten, maar gelukkiglijk bedwongen; de *Kölnische Zeitung* geeft daarvan, in een heden morgen ten 2 ure uitgegeven extra-blad, het volgende, officiële, haar toegezonden berigt:

»De rust der stad Keulen is heden avond op eene beklagelijke wijze gestoord geworden. Een aantal personen heeft gewaagd den ter uitoefening zijner ambtsverrigtingen op het stadhuis vergaderde gemeenteraad, niet met verzoeken, maar met *eischen des volks* te bestormen en beproefd, door geweld eene aanneming van voorslagen af te persen, die langs ordelijken, wettigen weg, bij de trouwe vertegenwoordigers der stad op geenerlei wijze ingang konden vinden.

»Deze *eischen des volks*, zoo als zij in vele afdrukken rondgedeeld en voorgelezen werden, luiden aldus: 1o. wetgeving en bestuur door het volk. Algemeen kiesregt en algemeene verkiesbaarheid tot plaatselijke en staats-ambten; — 2o. Onvoorwaardelijke vrijheid van spraak en drukpers; — 3o. Afschaffing der staande armee en invoering eener algemeene wapening des volks, met door het volk gekozene aanvoerders; — 4o. Regt van vrije zamenkomst; — 5o. Bescherming van het werk en verzekering der menschelijke benoodigdheden voor allen; — 6o. Volledige opvoeding aller kinderen op openbare kosten.

»Onder oproerige taal werd de vergadering der gemeenteraden eenen geruimen tijd op het stadhuis belegerd gehouden, totdat de gewapende magt het stadhuisplein van de talrijk verzamelde menigte zuiverde, en een der belhamels, die sedert lang als zoodanig bij de overheid was aangeduid, gevangen genomen werd. Hij is aan de justitie overgeleverd. Het geregtelijk onderzoek zal terstond over deze in onze provincie ongehoorde gewelddadigheid begonnen worden.

»Keulens vreedzame burgers zullen met mij deze schending van wet en orde betreuren. De overheid rekent op hunnen bijstand; de vereenigde kracht en waakzaamheid van beide zal verder onheil, dat door zamenspanning van kwaadwilligen planmatig voorbereid geworden is, van de bevolking eener rustige, gelukkige stad met vrucht weten af te wenden.

Keulen, 3 maart 1848. De regerings-president,
von Raumer."

Keulen, 5 *maart*. De Frankfortsche bladen van heden, maken de volgende officiële kennisgeving publiek:

Frankfort a/M., 3 *maart* 1848.

»Nadat de Bondsvergadering het advies heeft ingenomen van de Duitsche regeringen over het den »9den september ll. uitgebragte uitvoerig berigt van »de drukpers-commissie, ten einde te komen tot een »gemeene bondgenootschappelijke drukperswetgeving, »zoo heeft zij op de nadere voordragt der commissie »besloten:

»1°. Aan alle Duitsche Bondsstaten wordt vergund, »*de censuur op te heffen* en *vrijheid van drukpers* »*in te voeren;*

»2°. dit zal echter alleen geschieden behoudens »waarborgen, welke de andere Duitsche Bondsstaten »en den geheelen Bond tegen het misbruik der vrij»heid van drukpers vrijwaren."

Koblentz, 2 *maart*. De hertogin *van Orleans* is met hare beide zonen, den graaf *van Parijs* en den hertog *van Chartres*, vergezeld van den markies *de Montesquieu* en *de Mornay*, gisteren avond hier aangekomen. Zij waren uit Parijs gevlugt met een kleine fiacre, met een paard bespannen en wel naar Aken, hadden daar van den spoorweg naar Keulen gebruik gemaakt, te Deutz in het strengst incognito den nacht doorgebragt en waren van daar per stoomboot verder gereisd. De reizigers hebben zich van hier naar Ems begeven, waar zij in het *Hof van Engeland* vooreerst denken te blijven. Heden heeft de hertogin een bezoek ontvangen van de gemalin des kommanderenden generaals, den heer *von Thile*, welke laatste zelve gisteren van Berlijn weder hier aangekomen is.

ENGELAND.

Londen, 3 *maart*. Prins *Lodewijk Napoleon* is van Parijs in Londen teruggekeerd.

FRANKRIJK.

De minister van finantiën, vernomen hebbende, dat verschillende dagbladen worden uitgegeven en met de post verzonden zonder gezegeld te zijn, heeft besloten, dat van den 5den maart af de wet op het zegelregt zal in werking gesteld worden.

Gisteren avond (den 1sten) ten 10 ure heeft daarop eene vergadering plaats gehad van journalisten, in het bureau van den *Courrier Français*, ten einde te beraadslagen nopens de te nemen maatregelen ter gelegenheid van het decreet der provisioneele regering betreffende het zegelen der dagbladen. De *Réforme*, de *Courrier Français*, *l'Union*, *la Republique*, *l'Estafette*, de *Presse*, de *National*, *le Constitutionnel*, *la Democratie*, *le Charivari*, *le Représentant du Peuple*, *la Patrie*, *le Commerce*, *le Droit*, *le Peuple*, *Constituant*, *la Revue Indépendante* en *le Populaire* waren bij deze vergadering vertegenwoordigd. Na eene discussie werd bij algemeene stemmen, op eene stem na, besloten, dat men zich onmiddellijk naar de provisionele regering zoude begeven, ten einde haar de oorzaak en het resultaat der vergadering mede te deelen. De journalisten begaven zich daarop en corps, onder een stortregen, naar het stadhuis. De leden der regering waren echter afwezig, zoodat zij door den secretaris-generaal ontvangen werden, die zich belastte, de provisionele regering van dezen stap kennis te geven. Ten een ure in den ochtend gingen de Journalisten uiteen.

Volgens de laatste berigten van Londen, zou eene telegraphische depêche daar berigt hebben aangebragt, dat koning *Lodewijk Philips* te Portsmouth zou zijn aangekomen. De vorst moet op een visschuit Frankrijk verlaten hebben en in zee door eene stoomboot zijn aan boord genomen. Prins *Albert* zou hem terstond zijn te gemoet gereisd.

De Belgische Observateur *zegt dat de koning der Belgen den 2den maart, des namiddags ten 4 ure, berigt heeft ontvangen van de aankomst van* Lodewijk Philips *in Engeland.*

— De door den generaal *Lamoricière* aan de hand en in de zijde bekomen wonden zijn nagenoeg geheeld, zoodat hij eerstdaags naar de noordergrens kan vertrekken, om daar een observatie-leger te organiseren.

Het voorloopig bewind heeft de volgende besluiten genomen:

Overwegende, dat sedert eene halve eeuw elke nieuwe regering die ontstaan is, eeden gevorderd en ontvangen heeft, die achtervolgens weder vervangen zijn door andere, bij elke staatkundige verandering.

Overwegende, dat elk republikein tot eersten pligt heeft onbeperkte vaderlandsliefde, en dat elk burger, die onder de regering van de republiek eene betrekking aanneemt of die blijft bekleeden, daardoor meer in het bijzonder de heilige verbindtenis aangaat, om haar te dienen en zich daaraan toe te wijden.

Besluit: de openbare ambtenaren van administrativen en regterlijken aard, zullen geen eed afleggen.

1 maart 1841.

Proclamatie.

Burgers! De regerings-commissie voor de werklieden, heeft heden haren arbeid aanvaard. Op de banken waar vroeger de geprevilegiëerde wetgevers, de Pairs van Frankrijk zaten, heeft het volk op zijne beurt plaats genomen, als om bezit te nemen van zijn regt en van zijne souvereiniteit te doen blijken.

Werklieden! Uwe kameraden hebben voor ons en met ons over de u dierbare belangen geraadpleegd. Zij hebben dit gedaan met die kalmte en waardigheid, welke aan vrije mannen passen. Wij hebben hunne wenschen vernomen en opdat zij spoedig verwezenlijkt worden, hebben wij besloten, dat elk bedrijf een gedelegeerde verkieze, die in den boezem der regerings-commissie zal geroepen worden. In afwachting, dat de regerings-commissie voltallig gemaakt zal worden door de keus der gedelegeerden uit alle bedrijven, houden wij ons bezig met de quaestiën betrekkelijk de uren van den arbeid en betrekkelijk de afschaffing van loonvermindering (marchandage). En nu, burgers! haast u, uwe werkzaamheden te hervatten, bedenkt dat een uur verlies een voor het vaderland verloren schat is, gij maakt de kracht maar ook een van de bekommeringen van het voorloopig bewind der republiek uit. Het bemint u; hebt vertrouwen in hetzelve, en weet, dat het bijna meer dan gij zelf uw geluk wenscht. Het volk heeft door zijn moed eene roemrijke overwinning behaald; dat hij zijne zege door zijne wijsheid bekroone.

Den 29sten liep te Lyon het gerucht, dat Piemont in eene republiek was veranderd en dat koning *Karel Albert* tot consul of president daarvan was benoemd.

Sardinië blijft, volgens de laatste berigten, voortgaan met krijgstoerustingen. Uit Genua wordt gemeld, dat er bevel was gegeven om al de strategische punten op de grenzen, op volmaakten voet van oorlog te brengen. Ook meldt men uit Turijn, dat aldaar een corps van 10,000 vrijwilligers opgerigt wordt. De Oostenrijksche commissaris, die zich te Turijn bevond, om eenige commerciële en financiële zaken te schikken, is onverrigter zake vertrokken.

Milaan is den 22sten in staat van beleg verklaard, ten gevolge van de op nieuw aldaar uitgebarsten ernstige ongeregeldheden.

Daar de bewoners van Modena eene demonstratie gedaan hadden ter eere van de constitutie in Piemont, heeft de hertog 2000 Oostenrijkers geroepen, die reeds den Po overgetrokken zijn.

— Sommige bladen hadden dezer dagen gemeld, dat de heer *Dupin* door den heer *Baroche* was vervangen als procureur-generaal bij het Hof van Cassatie. De *Presse* verklaart dit berigt voor ongegrond.

— De *Patrie* deelt de grondslagen mede, waarop voortaan het kiesstelsel in Frankrijk zal rusten:

Alle burgers, 20 jaren en daarboven oud, bij eene der vier belastingen ingeschreven voor eene som, gelijkstaande met het bedrag van *een dag arbeids*, moeten kiezers zijn.

Alle kiezers zijn verkiesbaar.

De stemming zal plaats hebben in de hoofdplaats des departements.

Het geheele bedrag der burgers van het departement zal verdeeld worden in een zeker getal kiesafdeelingen, die ieder een afgevaardigde zullen benoemen.

De bijeenkomst der voorbereidende vergaderingen zal den 1sten en den 10den april over geheel Frankrijk plaats hebben.

— De Noorder-spoorweg-maatschappij heeft besloten om hare werklieden een deel te geven in de winsten der onderneming. De verdeeling der opbrengsten zal op de volgende wijze gedaan worden:

Hoofdstuk I. Betaling der werkloonen.

Hoofdstuk II. Interest van het kapitaal en amortisatie.

Hoofdstuk III. Verdeeling der winsten in eene billijke verhouding.

BELGIE.

Brussel, 3 *maart*. Het ministerie arbeidt zonder ophouden met de vertegenwoordigers van Antwerpen en Gent, om de beste middelen aan te wenden in de vereischten van het oogenblik. Wij hopen den handelstand dus op nieuw zich gerust te zien stellen en het vertrouwen hernemen.

— Gisteren werd het volgende alhier verhaald: koning *Leopold* heeft in den raad van ministers verlangd, dat men hem behoorlijk inlichte nopens de ware behoeften des lands; dat hij niet wilde, dat er om zijnentwil bloed zou vergoten worden, en hij liever het land wilde verlaten, indien zulks voor het geluk van België gevorderd werd. De ministers

hadden echter Z. M. volkomen gerustgesteld, hem verzekerende, dat België niets liever verlangde, noch verlangen kon, dan voortdurend onder zijne regering te blijven; waarop de koning geantwoord had: dan wil ik ook aan het hoofd der regering blijven en zal tot het uiterste op mijnen post blijven.

Binnenlandsche berigten.

(Wij nemen het onderstaande berigt, dat in onderscheidene dagbladen voorkomt, over uit de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode*. Daar het echter geenerlei officiëel karakter draagt, weten wij niet in hoeverre het eenig geloof verdient.)

's Gravenhage, *4 maart*. Sommige dagbladen hebben dezer dagen gemeld, dat de regering aan den hertog *van Arenberg*, *onderhands*, domeinen van den staat, in het 5de district der provincie Zeeland, zou hebben *verkocht*. Volgens deswege ingewonnen berigten, bestaat dusdanige verkoop niet, maar wel eene *transactie* over een geschil dat gedurende meer dan één derde van eene eeuw aanhangig is geweest. De acte van deze transactie, overgeschreven in de *openbare* registers der bewaring van de hypotheken, levert hiervan het bewijs, en doet verder zien, dat niet, *zoo als men*, *verkeerd genoeg*, *door omzetting van cijfers*, *heeft gemeld*, 560 bunders, schorren voor ƒ 324 per bunder zijn verkocht, maar dat voor 146 bunders, waarop het eigendomsregt van den staat nog zelfs niet buiten tegenspraak was, door den hertog *van Arenberg* eene som van ƒ 423 *per bunder* is betaald geworden. Bovendien is door den hertog *van Arenberg*, bij de transactie, afstand gedaan van de door hem gepretendeerde regten op belangrijke domeinen, mede in hetzelfde district gelegen.

De door de gedachte dagbladen voorgehouden gelijkheid, tusschen deze 146 bunders schorren en de nabij liggende 200 bunders, later in het openbaar verkocht, is naar deze informatiën mede niet gegrond. Onder de gronden, bij transactie aan den hertog *van Arenberg* afgestaan, bevond zich eene bevaarbare kreek en een zandachtig laag gedeelte, dat niet voor bouwland geschikt is, waarvoor, *niettegenstaande de veel mindere waarde*, evenzeer ƒ423 per bunder is bedongen en betaald geworden. Aan den afstand is de verpligting tot indijking verbonden geweest, welke buitendien is geschied onder voorwaarde, dat de hertog *van Arenberg*, op de gemelde 146 bunders, ten genoege van het bestuur van 's rijks waterstaat, *eenen publieken weg der 2de klasse*, *met oprellen in den polder*, *voor eigen rekening zou aanleggen en onderhouden*, *en daarenboven nog*, *buiten den polder*, *eene haven met beschutdammen*. De later in het openbaar verkochte schorren zijn, behalve hare voordeeliger ligging, betere geaardheid en het bij de transactie voorbehouden regt van aansluiting aan de nieuwe indijding, van de bezwaren en dienstbaarheden aan de afgestane gronden verbonden, geheel vrij, waarvan het natuurlijk gevolg is, dat de verkochte schorren oneindig meer waarde hebben, dan die in de transactie zijn begrepen.

Arnhem, *5 maart*. De Staten der provincie Gelderland zijn tegen dingsdag den 14den dezer buitengewoon bijeengeroepen, tot het opmaken eener aanbevelingslijst van drie personen ter vervulling der opengevallene plaats in het provinciaal geregtshof, door de benoeming van den voorzitter tot minister van financiën.

Arnhem, *6 maart*. Het *Journal de la Haye* behelst eene beschouwing, waarin gezegd wordt, dat het voorloopig bewind in Parijs zich ongehoorde moeite geeft, om de orde van binnen in Frankrijk te herstellen en de andere volken omtrent den aard en de strekking van de Fransche omwenteling gerust te stellen. Het blad herinnert de vredelievende woorden, door den heer *Lamartine* aan de buitenlandsche legatiën geschreven, het twijfelt dan ook niet, of, indien eene vaste en regelmatige regering in Frankrijk gevestigd worde, zij in allen deele die betuigingen van het voorloopig bewind bekrachtige.

»De verklaring van den heer *Lamartine*" (zegt het *Journal de la Haye*) »sluit den meesten en volstrektsten eerbied in voor alle bestaande verdragen, en de verbintenis, om noch regtstreeks, noch zijdelings op de inlandsche rust van de andere staten inbreuk te maken, welke hun regeringsvorm ook zijn moge.

»Zonder dat wij in de geheimen der kabinetten ingewijd zijn, gelooven wij, dat, indien Frankrijk die strikte verpligting van het volkenregt vervult, het, als elk andere onafhankelijke natie, vrij is zoodanige regering te kiezen, als het geschikt oordeelt, en het niets te vreezen heeft van Europa, welks evenwigt en belang zelfs eischen, dat Frankrijk gelukkig, rustig en magtig zij en dat het, in het groote Europesche staten-gezin, de schoone plaats bekleede, welke zoowel zijne aardrijkskundige ligging, als het genie zijns volks en de met hetzelve aangegane weerszijds verbindende verdragen aan hetzelve aanwijze.

»In afwachting echter, dat de daden aan de opregte woorden van het voorloopig bewind beantwoorden, kan het Frankrijk niet treffen, dat naburige staten maatregelen van voorzorg nemen, voor het onverhoopt geval, dat de gematigde mannen, wier stem thans nog te Parijs schijnt gevolgd te worden, overvleugeld en vervangen werden door vertegenwoordigers der uiterste meeningen, vijanden van de onafhankelijkheid van de overige natiën en den vrede der wereld. Deze maatregelen hebben voor Frankrijk niets vijandigs. Zij worden alleen aangeraden door den eersten aller pligten, dien van het eigenbehoud.

»België heeft te dezen opzigte reeds het voorbeeld gegeven; en de bewonderenswaardige overeenstemming, die zich te dezer gelegenheid tusschen de hooge regering en de verdere staatsmagten geopenbaard heeft en de vrijwillige opoffering op den altaar des vaderlands van alle uiteenloopende beschouwingen en begrippen, zijn een zekere waarborg van de veerkracht, waarmede dat land iedere aanranding zijner onafhankelijkheid, iedere poging om het de plaats te doen verliezen, welke het krachtens de met Europa geslotene tractaten bekleedt, zoude keeren.

»Nederland is opregt verheugd over deze verschijnselen bij een naburig volk, hetwelk daardoor bewijst zijne verkregene nationaliteit waardig te zijn. Nederland zou met diep leedwezen iederen aanslag vernemen die, bezorgdheid en tweedragt in de gemoederen stortende, de krachten van den staat zou knakken, en dezen magteloos zou doen worden tegen elken aanval van buiten. Nederland vooral zou betreuren, zou hoogelijk afkeuren en verloochenen elke beweging, die tot voorwendsel zou kiezen herinneringen der oude dynastie. Nooit en nergens mag de banier van Neêrlands Vorsten een oproervaan worden.

»Nederland — het Brusselsche kabinet moet daarvan volkomen overtuigd zijn — is met België opregtelijk bevriend; Nederland kent de ware betrekkingen die tusschen de beide landen moeten bestaan en hen in het wederzijdsch belang, tot hetzelfde doel onderling moeten aansluiten. Nederland weet, dat de beide landen, tot behoud van elks onafhankelijkheid, eenmaal elkanders hulp kunnen behoeven; dat eene bedreiging tegen het eene land oogenblikkelijk een gevaar wordt voor het ander, en dat, om deze gevaren af te wenden, om niet, als weleer de een na den ander de prooi te worden van eenen overweldigden staat, de regeringen der beide landen in hunne handelingen niet moeten belemmerd worden door inwendige verdeeldheid, of pogingen tot oproer en regeeringloosheid.

»De wonderbare ontwikkeling van kracht en magt der beide landen, ieder op zich zelf, toen zij ongelukkiglijk de wapens tegen elkander hadden gekeerd, kan tot maatstaf verstrekken der schrikwekkende houding, welke zij zouden kunnen aannemen zoo zij, inwendig rustig, eenmaal geroepen werden, tot de gemeenschappelijke verdediging hunner nationaliteit, tot de bestrijding van eenen gemeenschappelijken vijand.

»Zoo de Nederlanders en de Belgen aan hunne regeringen de onbevangene, magtige medewerking schenken hunner trouw en warme vaderlandsliefde in de Europesche krisis, welke de jongste gebeurtenissen ieder oogenblik kunnen doen ontstaan, dan welligt zullen deze beide landen geroepen worden om eene der schoonste bestemmingen te vervullen naar welke de tegenwoordige staten, zoo naijverig op den naam van waarlijk beschaafde en vooruitgaande staten, haken moeten: de verzekering van den vrede der wereld."

Particuliere correspondentie.

Parijs, *3 maart*. De stand van zaken, op heden, schijnt mij niet juister te kunnen worden geschetst dan in de volgende bewoordingen, welke het Londensche blad *Daily-News* eergisteren bezigde: »Tot nog toe was de gang der revolutie in Frankrijk »zoo voldoende, dat dezelve de verwachtingen overtrof »dergenen, die het meest ingenomen waren met het »Fransch karakter. De geïmproviseerde provisoire »regering schijnt onbetwistbaar in kracht toe te nemen, en hare handelingen kenmerken zich door »waardigheid, moed en voorzigtigheid. De wijsheid, »welke de Fransche wetgevers aan den dag legden, »door het vermijden eener botsing met het gepeupel, »toen deszelfs bloed gistte, alsmede de moed en de »behendigheid, waarmede zij partij wisten te trekken »van de terugkeerende kalmer stemming, ten einde »orde te herstellen en de maatschappij terug te brengen in haar gewoon spoor, zijn het onderwerp van »verdienden lof, in ieders mond."

Allerlei maatregelen worden genomen ter beteugeling van wanorde en ter handhaving van rust en vrede. De minister van justitie heeft aan de procureurs-generaal der hoven van appel eene circulaire gerigt betrekkelijk de pogingen van brandstichting en de daden van vernieling, welke in de laatste dagen waren gepleegd; te Parijs en te Rouaan zijn reeds instructiën tegen de gevatte boosdoeners aangevangen. De *garde nationale* van Parijs wordt nog versterkt door eene oproeping van alle burgers, welke de wapenen kunnen dragen; dienvolgens zal de Parijsche burgerwacht, de 24 nieuw opgerigte mobile legioenen medegerekend, weldra 200,000 man sterk zijn. Dit is, buiten kijf, een groote waarborg voor de handhaving der orde, tegen eventuële pogingen van ontevredenen of rustverstoorders, van wat aard ook. Intusschen is de heer *de Lamartine* de ziel der revolutionaire beweging in Parijs — hij is de vertegenwoordiger der publieke opinie in Frankrijk — hij is de schrijver, de heraut, de redenaar, de staatsman, de genius der republiek. In de volle crisis der jongste worsteling, toen de Kamer van Gedeputeerden weifelde tusschen de verschillende aanspraken op het regentschap, toen was het de stem van *de Lamartine* welke de benoeming eener provisoire regering voorsloeg. Toen de provisoire regering met vernietiging bedreigd werd door verwoede democraten die het *Hôtel de Ville* tierend omringden, en op woesten toon schreeuwden: »*Dupont à la fenêtre! Marie à la fenêtre!*" toen was het de welsprekende inspiratie van *de Lamartine* die de onstuimigheid des gepeupels tot bedaren bragt, die hun afgunst in geestdrift veranderde en hun mistrouwen in bewondering. Zijne wending aan het driekleurig vaandel (dat vaandel, zeide hij, 't welk de ronde der wereld gedaan had, onder de republiek en het keizerrijk, met Frankrijks roem) trof de menigte zoozeer, dat zij die een oogenblik te voren van verontwaardiging brulden, nu opgetogen in de handen klapten weenden, den redenaar de handen drukten en hem in triomf op hunne schouders dragen wilden. Kortom, *Lamartine* heeft thans meer magt in zijne handen dan *Guizot* ooit bezat. Zijne magt bestaat niet in forten, en artillerie, in een geoefend leger; zijne magt is veel omvattender; zij bestaat in het moreel gezag van moed, deugd en genie. Ziedaar wat *de Lamartine* tot den republikeinschen regeerder van Frankrijk maakt. Voor het oogenblik, is die regeringsvorm in dit land *gevestigd;* wat de toekomst brengen zal, is niet te berekenen, maar aan het geschiedde ontbreken voor 's hands, geene voorwaarden van duurzaamheid. Wat thans gebeurd is, ieder opmerkzamen waarnemer verwachtte het, zonder het zoo spoedig te verwachten. Even als de geleerde schrijver der Heidelberger *Allgemeine Zeitung*, meende ik dat de uitbarsting zou worden vertraagd tot *Lodewijk Filips* dood. De republiek hing Frankrijk boven het hoofd: die regeringsvorm zal nu vermoedelijk vooreerst Frankrijks regeringsvorm blijven; daarvan poge men zich te overtuigen, daarnaar voege men zich. De dynastie van *Orleans* is voor goed gevallen; van de *Buonaparte's* is geen kwestie hoegenaamd. Eenparig is de republiek aangenomen, alhoewel zij zeker niet aan allen *behaagt;* zij is aangenomen als een *fait accompli*, als eene noodwendigheid. Men hoore het *Journal des Débats* van heden: »Er zal eene nationale vergadering worden »beroepen; wat zij beslissen zal, wij nemen het »vooruit aan. Op dit oogenblik is ons eenig doel, »met geheel Frankrijk mede te werken, naar gelang van onze verstandsvermogens en onze krachten, tot de handhaving der orde, tot het herstel »des vertrouwens, ter verkrijging der vreedzame »ontknooping der groote politische en maatschappelijke »vraagstukken die het land gaande houden. Men »moet het erkennen, de laatste revolutie is althans »een schitterend bewijs der ontzaggelijke verbetering »welke onze zeden hebben ondergaan. Een troon »is gevallen, eene geheele regering is ontbonden, »en geene barbaarsche daad tegen personen, geene »gewelddadigheid kon worden aangewezen." Waarom? omdat er geene ware tegenkanting was, omdat er geene ware tegenkanting gevreesd werd. Zeer menschkundig drukte de *Charivari* zulks dezer dagen uit: »*Lodewijk XVI* werd onthoofd; *Karel* »*X* werd over de grenzen gebragt; *Lodewijk Filips* »laat men loopen."

Ingezonden Stukken.

Beginselen der tegenwoordige Fransche republiek.

Wij zijn, in ons rustige vaderland, zoo vreemd gebleven aan de worstelingen van den menschelijken geest in Europa, en aan de overwinningen op het gebied van wijsbegeerte en staatkunde behaald, dat wij ons moeijelijk kunnen begrijpen *welke* behoeften, *welke* neigingen, plotselings van Frankrijk eene republiek hebben gemaakt. Verbaasd staren wij het feit aan, dat een gansch volk, met zonderlinge overeenstemming, zonder hevigen schok of trapswijzen overgang, als ware het door een tooverslag, de grondslagen van zijn bestaan geheel wegrukt, om er andere voor in de plaats te stellen.

Krassende raven, die *iets* van het verledene hebben onthouden, maar *niets* hebben geleerd, en het tegenwoordige niet kennen, voorspellen aan de nieuwe republiek van Frankrijk een gelijk rampzalig lot, als die van 1793 trof, en aan Europa gelijke worsteling. Ik beweer niet, dat de tegenwoordige republiek op den duur stand zal houden; ik betwijfel het zelfs, omdat ik niet geloof dat Frankrijk in al zijne uitgestrektheid rijp is voor de toepassing van zoo humane beginselen, als waaruit de tegenwoordige republiek is ontsproten; — maar het zijn juist deze beginsels, geheel *in strijd* met die, welke in het laatst der vorige eeuw de maatschappij overheerden, welke aan Europa een waarborg opleveren van rust, aan Frankrijk van bloei en geluk. Al blijft het slechts bij eene poging, Frankrijk en de wereld zal er voordeel van oogsten. De revolutie van 93 ontsproot uit het beginsel van het *individualisme;* de tegenwoordige ontspruit uit het *socialisme*.

Voor wie ons niet begrijpt, — hetgeen onze schuld niet is — zullen wij dit begrip met een enkel woord trachten te verduidelijken.

Het *individualisme* behaalde in de vorige eeuw de

overwinning op het *absolute gezag*, en schiep de republiek. *Persoonlijke* vrijheid, zelfregering meende men staatkundige vrijheid te zijn, en baarde regeringloosheid. Maar wat had het *individu* niet te veroveren? — Vooreerst: vrijheid van denken en gelooven op de priesters; — en men vernielde de altaren, verjoeg de geestelijken, bespotte de godsdienst, om alleen *persoonlijke* meeningen en gevoelens te erkennen, om, vrij van alle gezag van buiten, tot eene zuivere *zelfregering* te komen. — Ten tweede: vrijheid van doen en laten voor elk *individu* op de adelijke onderdrukkers, op de bevoorregte klassen, op het absoluut gezag. De burgerstand *taillable et corvéable à merci* wilde persoonlijke vrijheid en onafhankelijkheid van alle gezag boven of buiten hem; en men verbande de aristocraten of hing ze op; doodde den koning; verloochende alle gezag, om naar individuële willekeur zijne daden te rigten. De anarchie stak het hoofd op; want *individualisme* is de tweelingbroeder van het grofste *egoïsme;* elk individu wil slechts zijne meening, zijne gevoelens, zijne belangen tot wet. Uit egoïsme ontstaat een strijd van den sterke tegen den zwakke, eene ware *onderdrukking* voor den laatste. In godsdienst en wijsbegeerte baart individualisme verloochening van alle gezag, volstrekt *ongeloof;* in het staatkundige anarchie en onderdrukking; in het maatschappelijke, grof egoïsme; een eeuwigen strijd; in den handel en de nijverheid verbodswetten, die de baatzucht uitdenkt.

Maar sedert het *individualisme* de omwenteling wrocht zijn twee geslachten voorbijgegaan, en zijn er gansch andere behoeften en begrippen ontstaan. De wijsgeeren hebben de ongenoegzaamheid van de *autonomie* van den persoon; de bekrompenheid van het *individualisme* aangetoond; de burger van den staat is niet een *deel*, eene *breuk* van het geheel, die alleen voor zich te zorgen heeft; hij is een *lid* van het groote ligchaam, dat de functiën te vervullen heeft, waartoe het geroepen is, ten nutte des geheels; — zoo leeren zij. Het *socialisme* is het groote beginsel van dezen tijd; en wij voegen er bij: het edele, het echt humane. Geen strijd uit egoïsme geboren, maar zelfverloochening en onderlinge steun. In het godsdienstige en wijsgeerige verbroedering en verdraagzaamheid; in het staatkundige gelijkheid en onderwerping aan de wetten van het *geheel*, uit hetwelk ieder lid weder kracht moet putten; in de wetenschap der maatschappij, gewoonlijk staathuishoudkunde genoemd, vrije handel tot wederkeerig nut, geene verbodstelsels; afschaffing van oorlog tusschen volken uit eigenbaat; vereeniging van de krachten van kapitaal en arbeid ter productie; harmonie tusschen de belangen van allen; evenredige verdeeling der rijkdommen; gelijkmatig onderwijs voor allen; beschaving voor allen; werk voor allen; brood voor allen.

En dat nu het *socialisme* het werkelijk humane beginsel der tegenwoordige Fransche republiek is daarvoor spreken luide de feiten en de personen. Wij bepalen ons bij eigennamen. LOUIS BLANC, kan men zeggen, is de apostel van het socialisme, gelijk LAMARTINE er de profeet van is, FLOCON en MARRAST de herauten, EUGÈNE SUE de ministrel. LOUIS BLANC, een der grootste denkers van onze eeuw, thans aan het hoofd der Fransche republiek geplaatst, poogt zijne edele theoriën in praktijk te brengen. Zal hij slagen bij zijn volk? — Zoo ja, wat elk grootmoedig hart wenschen moet, dan wacht Frankrijk een tijdperk van schitterenden bloei en beschaving; zoo neen, zijn streven zal er niet minder schoon om zijn. Nog pas een jaar geleden verklaarde hij zelf, dat het door hem verkondigde beginsel zich nog slechts in het verschiet der idealen vertoonde; — zou Frankrijk er nu rijp voor zijn?

Welligt echter is het onzen lezers aangenamer den grooten denker zelven te hooren; in het vorig jaar begon hij zijne geschiedenis der Fransche revolutie; als inleiding tot die geschiedenis schreef hij een gansch boekdeel, getiteld: »Oorsprong en oorzaken der revolutie." — Uit de schets en het plan van die inleiding, gelijk hij diezelve geeft, blijken, dunkt mij, zijne beginselen, welke geene andere, dan die der tegenwoordige revolutie zijn, en tevens de oorsprong en oorzaken van de pas ontstane *socialistische* republiek. Men oordeele.

(DEMOPHILUS.)

Schets en Plan.

Drie groote beginselen verdeelen onderling de wereld en de geschiedenis: het GEZAG, de PERSOONLIJKHEID, de BROEDERSCHAP. (1)

Om hen te herkennen, om hen te volgen te midden van zoo geweldige schokken en woelingen als hunne ontmoeting te weeg bragt, behoort hun karakter met juistheid aangeduid, hun wezen naauwkeurig bepaald te worden.

Men vergeve ons derhalve de dorheid van eenige noodzakelijke definitiën; de treurtooneelen zullen slechts al te spoedig volgen en treffend genoeg zijn.

Het beginsel van het GEZAG doet het leven der volken op blindelings aangenomen geloof rusten, op bijgeloovigen eerbied voor overleveringen, op ongelijkheid; en bezigt, als middel van regering, dwang.

Het beginsel der PERSOONLIJKHEID, (*individualisme*) den mensch buiten de maatschappij nemende, stelt hem tot eenig regter over al wat hem omringt en over hem zelven, geeft hem een overdreven gevoel zijner *regten* zonder hem zijne *pligten* aan te wijzen, laat hem over aan eigen kracht, en verkondigt, als regeerstelsel, het lijdelijk-toezien.

Het beginsel der BROEDERSCHAP (*socialisme*) al de leden der groote familie als solidair beschouwende, streeft er naar om de maatschappij, een werk van den mensch, te organiseren naar het beeld van het menschelijk ligchaam, een werk van God, en doet de magt van regeren rusten op de overtuiging en de vrijwillige overeenstemming der harten.

HET GEZAG is door het katholicisme met verwonderlijke kracht aangewend; dit beginsel heeft de wereld overheerd tot aan LUTHER.

De PERSOONLIJKHEID, door LUTHER opgevoerd, heeft zich met onweerstaanbare kracht ontwikkeld, en, het godsdienstig terrein verlatende, zegevierde zij in Frankrijk door de publicisten der constituante. Zij beheerscht het tegenwoordige; zij is de ziel der dingen.

De BROEDERSCHAP, aangekondigd door de denkers van de Montagne, verdween toenmaals in een storm, en vertoont zich heden nog slechts in het verschiet der ideälen; maar alle grootmoedige harten roepen haar, en reeds vervult en bestraalt zij de hoogste sferen van den geest.

Van deze drie beginselen, brengt het eerste onderdrukking te weeg door de vernietiging der persoonlijkheid; het tweede leidt tot diezelfde onderdrukking door regeringloosheid; alleen uit het derde ontspruit de vrijheid, door de harmonie.

Vrijheid! had LUTHER geroepen; vrijheid! herhaalden in koor de wijsgeeren der achttiende eeuw; en het is het woord vrijheid, dat, in onze dagen, op de banier der beschaving geschreven staat. Daarbij echter heerscht misverstand en logen, en sedert LUTHER, hebben dat misverstand en die logen de geschiedenis vervuld; het was het beginsel der persoonlijkheid, hetwelk doorbrak, en niet de vrijheid.

O! zeker, wanneer men het beschouwt in zijn geschiedkundig geraamte, als men het vergelijkt met hetgeen voorafging in plaats van het te vergelijken met hetgeen volgen moet, dan heeft het beginsel der persoonlijkheid al het gewigt van een volbragten reuzenstap op den weg van vooruitgang. Lucht en ruimte te verschaffen aan de zoo lang ingekerkerde menschelijke gedachte; haar met stoutmoedigheid en zelfvertrouwen te vervullen; aan het onderzoek van elken geest het zamenstel der overleveringen, de eeuwen, hunne werken en hunne leerstellingen te onderwerpen; den mensch te plaatsen in eene afzondering vol onrust, vol gevaren, maar ook dikwerf vol grootschheid, en hem persoonlijk, te midden van eene onmetelijke worsteling, onder het geraas van een algemeen twistgeding, het problema van zijn geluk en van zijne bestemming, ter oplossing te geven.... dat is geen werk zonder grootheid, — en dat is het werk der persoonlijkheid. Men moet er dus met eerbied van spreken, en als van een noodzakelijken overgang. Maar, onder dat voorbehoud, zal het ons wel vergund zijn, onze sympathie, onze wenschen en onze hoop te verheffen tot hooger kringen. De menschheid heeft beurtelings den paus en LUTHER noodig gehad, maar het beginsel van het gezag heeft zijnen loop volbragt, het beginsel van de persoonlijkheid zal den zijnen voltooijen, en de toekomst behoort klaarblijkelijk noch aan den paus, noch aan LUTHER.

Men zal thans begrijpen dat in hetgeen men gewoon is de Fransche omwenteling te noemen, in der daad twee volkomen verschillende omwentelingen plaats grepen, hoezeer dan ook beide gerigt tegen het oude beginsel van het gezag.

De eerste werd volvoerd ten voordeele van de persoonlijkheid, zij draagt de dagteekening van 1789.

De andere is slechts met onstuimigheid, beproefd in naam der broederschap; zij zonk in 't niet den 9den thermidor.

Zoo de omwenteling van 1789 de eenige is, welke wortel heeft geschoten in de feiten, dan is het omdat zij de maatschappij niet onvoorbereid bemagtigde, dan is het omdat zij het belang diende van eene klasse, welke de heerschende was geworden: namelijk den burgerstand; dan is het eindelijk omdat zij optrad met eene volledige leer in het drievoudig opzigt der wijsbegeerte, der staatkunde, en der nijverheid.

Dit voorloopig werk zal zich dus natuurlijk splitsen in drie boeken.

Het eerste boek toont aan door welk eene reeks van verbazende strijden, van harstogtelijke opwellingen, van opofferingen, van gewelddaden, het beginsel der persoonlijkheid zich vestigt in de wereld, aan de eene zijde het gezag in de kerk fnuikende, aan de andere zijde de broederschap in de Waldenzen, de Hussiten, de Wederdoopers, de Moravische broeders en alle gewapende denkers voor de zaak van het evangelie.

Het tweede boek herinnert de opvolgens behaalde overwinningen in Frankrijk door die middelklasse, wier heerschappij de persoonlijkheid moest stichten, en toont den weg aan welken de Fransche burgerstand, door de geschiedenis heen, heeft afgeloopen.

In het derde boek trachten wij aan te toonen, hoe in de 18de eeuw, en in weerwil van de pogingen van JEAN-JACQUES ROUSSEAU, VAN MABLIJ, VAN NECKER zelven, de persoonlijkheid, het beginsel van den burgerstand is geworden, en heeft gezegepraald, in de wijsbeheerte door de school van VOLTAIRE; in de staatkunde, door de school van MONTESQUIEU, in handel en nijverheid door de school van TURGOT.

Alzoo zijn protestantisme, burgerstand, achttiende eeuw de drie groote afdeelingen van dit voorloopig werk. Als dit geraamte is ingevuld zullen wij de dramatische en smartelijke wording en geboorte der revolutie hebben aanschouwd; dan zal ons slechts overschieten er het leven van te beschrijven.

(1) Absolutisme, individualisme, socialisme.

Correspondentie.

Een officier van het leger vraagt: waarom de militairen alleen »getrouwheid aan den *koning*, gehoorzaamheid aan de *wet* en onderdanigheid aan »de *krijgstucht*" moeten zweren, in plaats van »trouw aan het *vaderland* en de *constitutie*," waarin de gehoorzaamheid aan den koning ligt opgesloten? »Bij »de herziening der grondwet," zegt de officier, »kan en mag het de Kamers niet onverschillig zijn, »de nationaliteit van het leger door eene wet te »waarborgen. Daartoe is noodig:

»1o. den eed te veranderen;

»2o. het lot van den officier niet meer aan *willekeur* over te laten, maar hetzelve door eene *wet* te regelen en te waarborgen;

»3o. herziening van de regtspleging bij de landmagt;

»4o. geene bevordering bij keuze meer, dan op het veld van eer, of op voordragt van het geheele korps officieren, waartoe de verdienstelijke behoort."

— Met het stuk: *Waarom is LOUIS-PHILIPPE gevallen?* kunnen wij ons over het geheel wel vereenigen. Evenwel gelooven wij dat het beter is het geheele stuk niet te plaatsen. Het is, dunkt ons, niet noodig en niet edelmoedig thans nog, nadat de ex-koning der Franschen zijne dwalingen op eene zoo harde wijze geboet heeft, hem zijne fouten en het onhoudbare van zijn stelsel op eene zoo bittere wijze te verwijten. Men kan zijne lessen beter te pas brengen, bij die vorsten, die nog slechts een *gedeelte* van den weg hebben afgelegd, door *Louis-Philippe* reeds *geheel* afgewandeld.

Advertentiën.

Den 14den Februarij overleed te ZEDDAM, aan verval van krachten, in den ouderdom van ruim 63 jaren, na met de HH. Sacramenten der Kerk voorzien te zijn, de Hoogwaardige Wijdberoemde Heer *MATHIAS TERWINDT*, *Aartspriester van Gelderland en Pastoor aldaar.*

HERWEN, den 1sten Maart 1848.

H. J. TERWINDT,
R. K. Priester en Pastoor te Herwen en Aardt.

† † † In de Herberg *den Engel*, aan de
† † *Steeg*, zullen op Donderdag den 16den
† Maart 1848, des namiddags ten drie ure, in het openbaar worden VERPACHT: omstreeks 25 Bunders WEILAND, liggende onder den *Berkummerwaard*, in den *Havikerwaard*, breeder bij billetten omschreven; waarover meerder onderrigt is te bekomen bij *JAN KERSTEN* wonende in den *Havikerwaard.*

Bijzondere Gelegenheid.

Te *Zoelen* bij *Tiel*, Provincie *Gelderland*, wordt door kwitering van Affaire UIT DE HAND TE KOOP gepresenteerd, om dadelijk te aanvaarden:

Eén zeer goed onderhouden HUIS belendende *twee* SCHUREN, waarin een aantal jaren eene WAGENMAKERS-AFFAIRE met zeer veel succes is uitgeoefend; benevens annexe ruime WERF en TUIN, met rijke vruchtdragende BOOMGAARD en ERVE, hebbende te zamen eene uitgestrekt van 59 Roeden en 62 Ellen. De kooper kan des verkiezende de helft der koopsom op het perceel gevestigd laten, tegen 5 pCt. rente in het jaar. — Nadere informatiën bij den Heer *J. L. ROESINK*, te *Tiel* en bij den Makelaar *J. H. NIEUWENHUIJS*, te *Amsterdam*, Keizersgracht bij de Spiegelstraat, No. 671.

Naar Noord-Amerika, voor Landverhuizers.

Geregelde wekelijksche gelegenheid van *Rotterdam* per Stoomboot naar *Havre* en van daar per geregelde Postpacketschepen, den 1sten, 8sten, 16den en 24sten van iedere maand naar *New-York* en *New-Orleans* vertrekkende; overtogt gewoonlijk in 20 à 24 dagen. — Nadere inlichting omtrent passage enz, op *franco-aanvrage*, bij den Heer *J. W. TER HAAR*, Agent te *Arnhem* en ten Kantore van

SMITH & Co., te *Rotterdam.*

Waterhoogte te Arnhem.

Den 6 Maart 5 El 3 Palm 8 uim; gew. 2 D. gev. 0 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.